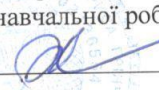

Київський університет імені Бориса Грінченка
(повне найменування вищого навчального закладу)
Кафедра міжнародних відносин та міжнародного права

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

_____ О.Б.Жильцов
« 01 » _____ 02 _____ 2018 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЛОКАЛЬНІ ТА РЕГІОНАЛЬНІ КОНФЛІКТИ
В НОВИХ ГЕОПОЛІТИЧНИХ УМОВАХ

(шифр і назва навчальної дисципліни)

спеціальність	291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії
освітні програми	291.00.01 Суспільні комунікації 291.00.02 Регіональні студії
інститут, факультет, відділення	(шифр і назва напрямку підготовки) Факультет права та міжнародних відносин (назва інституту, факультету, відділення)

2017 – 2018 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни Локальні та регіональні конфлікти в нових геополітичних умовах для студентів спеціальності 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії

Розробник:

Жалоба Ігор Володимирович, доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри міжнародних відносин та міжнародного права Факультету права та міжнародних відносин Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних відносин та міжнародного права Факультету права та міжнародних відносин.
Протокол від 31 січня 2018 року № 7.

Завідувач кафедри міжнародних відносин
та міжнародного права

 І.В. Жалоба

 А.Ю. Нашинець-Наумова

© Жалоба І.В., 2018 р.

© Київський університет імені Бориса Грінченка, 2018 р.

Локальні та регіональні конфлікти в нових геополітичних умовах, 291 Міжнародні відносини,
суспільні комунікації та регіональні студії

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 6		Нормативна дисципліна циклу професійної та практичної підготовки
	Спеціальність 055 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії Спеціалізація «Суспільні комунікації / регіональні студії»	
Модулів – 1	Освітній рівень: «магістр»	Рік підготовки 5-й
Змістових модулів – 6		Семестр 10-й
Загальна кількість годин – 240		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 9		Лекції 32 год.
		Семінарські 32 год.
		Модульний контроль 16 год.
		Самостійна робота 160 год.
		Індивідуальні завдання 0 год.
		Вид контролю Залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета є ознайомити студентів з основними тенденціями та особливостями локальних та регіональних конфліктів у нових геополітичних умовах, виробити навички аналізу закономірностей та особливостей розвитку конфліктних ситуацій.

Завдання:

- систематизація знань про локальні та регіональні конфлікти у нових геополітичних умовах;
- оволодіння методами наукового аналізу конфліктних ситуацій;
- оволодіння аналітичними і прогностичними вміннями, можливостями зваженої оцінки динаміки конфліктів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- основні поняття, категорії та терміни, що застосовуються при дослідженні конфліктів;
- передісторії та сутність сучасного стану локальних та регіональних конфліктів у нових геополітичних умовах;
- основні чинники і тенденції, які справляють вплив на розвиток локальних та регіональних конфліктів.

вміти:

- здійснювати фаховий аналіз інформаційних джерел;
- системно застосовувати теоретичні знання під час аналізу конкретних локальних та регіональних конфліктів;
- застосовувати набуті знання для підвищення культурного та інтелектуального рівня та обґрунтування власної світоглядної та громадянської позиції;
- відстоювати національні інтереси України на міжнародній арені.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Особливості сучасних локальних та регіональних конфліктів.

Тема 1. Міжнародні конфлікти у ХХІ ст.

Структура курсу «Локальні та регіональні конфлікти у нових геополітичних умовах». Предмет, об'єкт та завдання курсу. Методологічні основи курсу. Рекомендована література.

Тема 2. Локальні і регіональні конфлікти: сутність, причини, особливості.

Проблема дефініцій понять «локальний конфлікт», «регіональний конфлікт». «Традиційні» локально-регіональні конфлікти. Особливості сучасних локально-регіональних конфліктів: від великого регіонального до локально-регіонального конфлікту. Інтернаціоналізація внутрішніх конфліктів наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст.

Змістовий модуль 2. Локальні та регіональні конфлікти у сучасній Європі

Тема 3. Балканський вузол у 90-х роках ХХ ст. – на початку ХХІ ст.

Югославська криза: причини та перебіг. ООН, НАТО і югославська криза. Косівська проблема: історичні витоки та сучасний стан. Македонія в контексті югославської кризи.

Тема 4. Придністровський конфлікт. Гагаузія.

Історичні витоки придністровського конфлікту. Збройний конфлікт початку 90-х років ХХ ст. Спроби дипломатичного вирішення придністровського конфлікту та його сучасний стан. Особливості Гагаузії.

Тема 5. РФ і її кавказький регіон.

Перша і Друга Чеченські війни. Проблема Дагестану й Інгушетії. Кадіровщина.

Тема 6. Проблема Нагірного Карабаху.

Локальні та регіональні конфлікти в нових геополітичних умовах, 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії

Історичні витоки нагірнокарабахського конфлікту. Перебіг подій наприкінці 80-х – на початку 90-х років XX ст. Сучасний стан.

Тема 7. Конфлікти на території Грузії.

Південна Осетія та Абхазія: історичні витоки конфліктів. Російсько-грузинська війна 2008 р. Невизнані республіки: сучасний стан.

Тема 8. Гібридизація конфліктів: окупація Криму та ОРДЛО Російською Федерацією.

Референдум 1 грудня 1991 р. в Криму. Мешковщина. Отримання автономного статусу у складі України. Другий Майдан і розгортання подій в Криму: «зелені чоловічки». Включення Криму у склад РФ та його міжнародно-правові наслідки.

Регіональні особливості Донецької і Луганської областей. Революція Гідності на Сході України. Проголошення В. Путіним курсу на Новоросію. Агресія РФ. Проголошення ЛНР і ДНР. Мінський процес.

Змістовий модуль 3. Локальні та регіональні конфлікти Близького Сходу

Тема 9. Арабо-ізраїльський конфлікт

Історичні витоки конфлікту. Сучасний стан конфлікту. Проблема державних кордонів Ізраїлю. Питання статусу Єрусалиму. Проблема палестинських біженців. Проблема будівництва ізраїльських поселень на окупованих ним територіях. Проблеми автономії і державотворення на арабській території Палестини. Діяльність організацій “Хамас” і “Хезболла”. Чинник Ірану.

Тема 10. Сирійський конфлікт

Історичні витоки сирійського конфлікту. Основні сторони конфлікту. Курдське питання. Інтереси Ірану, Ізраїлю, Туреччини, США, РФ та ЄС у конфлікті. Діяльність «Ісламської держави» в Сирії та Іраку.

Змістовий модуль 4. Локальні та регіональні конфлікти Південної Азії, Південно-Східної Азії та Східної Азії

Тема 11. Конфліктний потенціал Південної Азії та Південно-Східної Азії

Кашмірська проблема в індійсько-пакистанських відносинах: історичні витоки та сучасний стан конфлікту. Проблема ядерного протистояння між Індією та Пакистаном. Інтереси провідних держав світу (США, Росії, ЄС, Китаю) в регіоні.

Переслідування рохінджа у М'янмі. Інтереси країн Південно-Східної Азії в суперечностях у Південно-Китайському морі.

Тема 12. Конфліктний потенціал Східної Азії

Суперечності Росії та Японії за Курильські острови. Суперечності Японії та Китаю. Значення принципу “дві системи - одна держава” для завершення деколонізації територій Китаю і для вирішення проблеми Тайваню.

Ядерна програма Північної Кореї. Реакція світового співтовариства на дії Північної Кореї.

Змістовий модуль 5. Локальні та регіональні конфлікти Африки

Тема 13. Конфлікти і конфліктний потенціал країн Африки

«Нова» роль Африки у XXI ст. Африка як арена боротьби за сфери впливу між провідними центрами сили. Інтереси в Африці США, Китаю, країн Європи та Росії.

Африка – регіон конфліктів. Основні причини африканських конфліктів. Громадянська війна в Ефіопії і Сомалі. Перемога Еритреї у війні з урядом Менгісту Хайле Маріама в Адіс-Абебі. Міжплеменна боротьба між хуту і тутсі в Руанді і сусідніх країнах. Збройний виступ проти правління Дж.Мобуту в Конго. Громадянська війна у Сьєрра-Леоне, Ліберії і участь міжафриканських сил у спробах врегулювання. Роль Нігерії. Конфлікт і Судані. Утворення Південного Судану.

«Арабська весна» і її наслідки для арабських країн Північної Африки.

Змістовий модуль 6. Країни Північної та Латинської Америки в системі сучасних міжнародних відносин

Тема 14. Конфліктний потенціал країн Північної та Латинської Америки

Відносини США з Канадою і Мексикою. Відносини США з країнами Латинської Америки.

Локальні та регіональні конфлікти в нових геополітичних умовах, 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії

Геополітична ситуація в Латинській Америці. Основні центри сили. Стан територіальних проблем у відносинах між латиноамериканськими країнами. Збройна боротьба в Латинській Америці (Перу, Колумбія, Венесуела тощо). Наркобізнес і США. Роль Куби в Латинській Америці. Куба і США.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	денна форма			
		у тому числі			
		л.	с.	м.к.	с.р.
Модуль 1					
Змістовий модуль 1. Особливості сучасних локальних та регіональних конфліктів					
Тема 1. Міжнародні конфлікти у XXI ст.	14	2	2		10
Тема 2. Локальні і регіональні конфлікти: сутність, причини, особливості	14	2	2		10
Разом за змістовим модулем 1	30	4	4	2	20
Змістовий модуль 2. Локальні та регіональні конфлікти у сучасній Європі					
Тема 3. Балканський вузол у 90-х роках XX ст. – на початку XXI ст.	14	2	2		10
Тема 4. Придністровський конфлікт. Гагаузія.	14	2	2		10
Тема 5. РФ і її кавказький регіон	14	2	2		10
Тема 6. Проблема Нагірного Карабаху	14	2	2		10
Тема 7. Конфлікти на території Грузії	14	2	2		10
Тема 8. Гібридизація конфліктів: окупація Криму та ОРДЛО Російською Федерацією	14	2	2		10
Разом за змістовим модулем 2	90	12	12	6	60
Змістовий модуль 3. Локальні та регіональні конфлікти Близького Сходу					
Тема 9. Арабо-ізраїльський конфлікт	14	2	2		10
Тема 10. Сирійський конфлікт	14	2	2		10
Разом за змістовим модулем 3	30	4	4	2	20
Змістовий модуль 4. Локальні та регіональні конфлікти Південної Азії, Південно-Східної Азії та Східної Азії					
Тема 11. Конфліктний потенціал Південної Азії та Південно-Східної Азії	14	2	2		10
Тема 12. Конфліктний потенціал Східної Азії	14	2	2		10
Разом за змістовим модулем 4	30	4	4	2	20
Змістовий модуль 5. Локальні та регіональні конфлікти Африки					
Тема 13. Конфлікти і конфліктний потенціал країн Африки	28	4	4		20
Разом за змістовим модулем 5	30	4	4	2	20
Змістовий модуль 6. Країни Північної та Латинської Америки в системі сучасних міжнародних відносин					
Тема 14. Конфліктний потенціал країн Північної та Латинської Америки	28	4	4		20
Разом за змістовим модулем 6	30	4	4	2	20
Усього годин	240	32	32	16	160

Локальні та регіональні конфлікти в нових геополітичних умовах, 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Особливості сучасних локальних та регіональних конфліктів		
1	<i>Міжнародні конфлікти у XXI ст.</i>	2
2	<i>Локальні і регіональні конфлікти: сутність, причини, особливості</i>	2
Змістовий модуль 2. Локальні та регіональні конфлікти у сучасній Європі		
3	<i>Балканський вузол у 90-х роках XX ст. – на початку XXI ст.</i>	2
4	<i>Придністровський конфлікт. Гагаузія.</i>	2
5	<i>РФ і її кавказький регіон</i>	2
6	<i>Проблема Нагірного Карабаху</i>	2
7	<i>Конфлікти на території Грузії</i>	2
8	<i>Гібридизація конфліктів: окупація Криму та ОРДЛО Російською Федерацією</i>	2
Змістовий модуль 3. Локальні та регіональні конфлікти Близького Сходу		
9	<i>Арабо-ізраїльський конфлікт</i>	2
10	<i>Сирійський конфлікт</i>	2
Змістовий модуль 4. Локальні та регіональні конфлікти Південної Азії, Південно-Східної Азії та Східної Азії		
11	<i>Конфліктний потенціал Південної Азії та Південно-Східної Азії</i>	2
12	<i>Конфліктний потенціал Східної Азії</i>	
Змістовий модуль 5. Локальні та регіональні конфлікти Африки		
13	<i>Конфлікти і конфліктний потенціал країн Африки</i>	4
Змістовий модуль 6. Країни Північної та Латинської Америки в системі сучасних міжнародних відносин		
14	<i>Конфліктний потенціал країн Північної та Латинської Америки</i>	4
	Разом	32

6. Теми лабораторних занять – не передбачено навчальним планом

7. Теми практичних занять – не передбачено навчальним планом

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Бали
Змістовий модуль 1. Особливості сучасних локальних та регіональних конфліктів		20	10
1	<i>Міжнародні конфлікти у XXI ст.</i>	10	5
2	<i>Локальні і регіональні конфлікти: сутність, причини, особливості</i>	10	5
Змістовий модуль 2. Локальні та регіональні конфлікти у сучасній Європі		60	30
3	<i>Балканський вузол у 90-х роках XX ст. – на початку XXI ст.</i>	10	5
4	<i>Придністровський конфлікт. Гагаузія.</i>	10	5
5	<i>РФ і її кавказький регіон</i>	10	5
6	<i>Проблема Нагірного Карабаху</i>	10	5
7	<i>Конфлікти на території Грузії</i>	10	5
8	<i>Гібридизація конфліктів: окупація Криму та ОРДЛО Російською Федерацією</i>	10	5
Змістовий модуль 3. Локальні та регіональні конфлікти Близького Сходу		20	10

Локальні та регіональні конфлікти в нових геополітичних умовах, 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії

9	<i>Арабо-ізраїльський конфлікт</i>	10	5
10	<i>Сирійський конфлікт</i>	10	5
Змістовий модуль 4. Локальні та регіональні конфлікти Південної Азії, Південно-Східної Азії та Східної Азії		20	10
11	<i>Конфліктний потенціал Південної Азії та Південно-Східної Азії</i>	10	5
12	<i>Конфліктний потенціал Східної Азії</i>	10	5
Змістовий модуль 5. Локальні та регіональні конфлікти Африки		20	10
13	<i>Конфлікти і конфліктний потенціал країн Африки</i>	20	10
Змістовий модуль 6. Країни Північної та Латинської Америки в системі сучасних міжнародних відносин		20	10
14	<i>Конфліктний потенціал країн Північної та Латинської Америки</i>	10	10
Разом		160	80

9. Індивідуальні завдання – не передбачено навчальним планом

10. Навчально-методична карта дисципліни

Локальні і регіональні конфлікти в постсоціалістичних країнах Європи

Разом: 240 год., із них: лекції – 32 год., семінарські заняття – 32 год., модульний контроль – 16 год.,
самостійна робота – 160 год.

Модулі (назви , бали)	1. Особливості сучасних локальних та регіональних конфліктів. (59 балів)		2. Локальні та регіональні конфлікти у сучасній Європі (177 балів)						3. Локальні та регіональні конфлікти Близького Сходу (59 балів)		4. Локальні та регіональні конфлікти Південної Азії, Південно-Східної Азії та Східної Азії (59 балів)		5. Локальні та регіональні конфлікти Африки (59 балів)	6. Країни Північної та Латинської Америки в системі сучасних міжнародних відносин. (59 балів)
Лекції (теми, бали)	1. Міжнародні конфлікти у ХХІ ст. (1 бал)	2. Локальні і регіональні конфлікти: сутність, причини, особливості (1 бал)	3. Балканський вузол у 90-х роках ХХ ст. – на початку ХХІ ст. (1 бал)	4. Придністровський конфлікт. Гагаузія. (1 бал)	5. РФ і кавказький регіон (1 бал)	6. Проблема Нагірного Карабаху (1 бал)	7. Конфлікти на території Грузії (1 бал)	8. Гібридизація конфліктів: окупація Криму та ОРДЛО Російською Федерацією (1 бал)	9. Арабо-ізраїльський конфлікт (1 бал)	10. Сирійський конфлікт (1 бал)	11. Конфліктний потенціал Південної Азії та Південно-Східної Азії (1 бал)	12. Конфліктний потенціал Східної Азії (1 бал)	13. Конфлікти і конфліктний потенціал країн Африки (2 бал)	14. Конфліктний потенціал країн Північної та Латинської Америки (2 бал)
Семінарські заняття (теми, бали)	1. Міжнародні конфлікти у ХХІ ст. (11 балів).	2. Локальні і регіональні конфлікти: сутність, причини, особливості (11 балів)	3. Балканський вузол у 90-х роках ХХ ст. – на початку ХХІ ст. (11 балів)	4. Придністровський конфлікт. Гагаузія. (11 балів)	5. РФ і кавказький регіон (11 балів)	6. Проблема Нагірного Карабаху (11 балів)	7. Конфлікти на території Грузії (11 балів)	8. Гібридизація конфліктів: окупація Криму та ОРДЛО Російською Федерацією (11 балів)	9. Арабо-ізраїльський конфлікт (11 балів)	10. Сирійський конфлікт (11 балів)	11. Конфліктний потенціал Південної Азії та Південно-Східної Азії (11 балів)	12. Конфліктний потенціал Східної Азії (11 балів)	13. Конфлікти і конфліктний потенціал країн Африки (22 балів)	14. Конфліктний потенціал країн Північної та Латинської Америки (22 балів)

							балів)					
СР (бали)	Самостійна робота (10 балів)		Самостійна робота (30 балів)					Самостійна робота (10 балів)	Самостійна робота (10 балів)	Самостійна робота (10 балів)	Самостій на робота (10 балів)	
Поточ ний контр оль (вид, бали)		Модульн а контроль на робота 1 (25 балів)		Модульна контрольн а робота 2 (25 балів)	Модульна контрольна робота 3 (25 балів)	Модульна контрольна робота 4 (25 балів)	Модульна контрольна робота 5 (25 балів)	Модульна контрольна робота 6 (25 балів)		Модульна контрольна робота 7 (25 балів)	Модульна контрольн а робота 8 (25 балів)	
Підсу мкови й контр оль (вид, бали)	Залік											

11. Методи навчання

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

- 1) За джерелом інформації:
 - *Словесні*: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint-презентація), лабораторні роботи, пояснення, розповідь, бесіда.
 - *Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.
 - *Практичні*: вправи.
- 2) За логікою передачі і сприймання навчальних матеріалів: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.
- 3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.
- 4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проєктів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

12. Методи контролю

Навчальні досягнення студентів з дисципліни оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок, розширення кількості підсумкових балів до 100.

Оцінка за кожний змістовий модуль включає бали за поточну роботу студента на практичних заняттях, за виконання індивідуальних завдань, за модульну контрольну роботу. Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в електронному вигляді або з використанням роздрукованих завдань. Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу змістового модуля.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- *Методи усного контролю*: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, екзамен.
- *Методи письмового контролю*: модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування, реферат.
- *Методи самоконтролю*: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- систематичність відвідування занять;
- своєчасність виконання навчальних і індивідуальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних і індивідуальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності;
- виконання тестових завдань.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти дисципліни (п. 10), де зазначено види контролю і кількість балів за видами. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано нижче у таблицях.

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ з/п	Вид діяльності студента	Макс. кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4		Модуль 5		Модуль 6	
			Кільк. одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вид	Кільк. одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вид	Кільк. одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вид	Кільк. одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вид	Кільк. одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вид	Кільк. одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вид
1	Відвідування лекцій	1	2	2	6	6	2	2	2	2	2	2	2	2
2	Відвідування семінарських занять	1	2	2	6	6	2	2	2	2	2	2	2	2
3	Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	6	30	2	10	2	10	2	10	2	10
4	Робота на семінарських заняттях	10	2	20	6	60	2	20	2	20	2	20	2	20
5	Виконання модульної контрольної роботи	25	1	25	3	75	1	25	1	25	1	25	1	25
6	Макс. кількість балів за видами поточного контролю (МВ)	-	-	59	-	177	-	59	-	59	-	59	-	59
Разом		472												
Коефіцієнт $472:100 = 4,72$														

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D	задовільно	
60-68	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

Викладання навчальної дисципліни забезпечується сучасними технічними засобами навчання, які побудовані на новітніх інформаційно-комунікаційних технологіях (мультимедійний комп'ютер, мультимедійний проектор, інтерактивний комплекс SMART Board, авторські засоби мультимедіа).

На заняттях і під час самостійної роботи студентів використовуються методичні рекомендації щодо вивчення дисципліни, ілюстративні комп'ютерні дидактичні матеріали, які розроблені на кафедрі, а саме:

- Опорні конспекти лекцій.
- Навчальні посібники.
- Робоча навчальна програма.

Локальні та регіональні конфлікти в постсоціалістичних країнах Європи, 055 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії

- Збірка контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів.
- Презентації.

14. Рекомендована література

Базова

1. Головченко В., Дорошко М. Гібридна війна Росії проти України : історико-політичне дослідження. – К.: Ніка-Центр, 2016. – 184 с.
2. Горобець І.В. Процеси формування системи регіональної безпеки в Південній Азії (початок 1990-х – середина 2010-х років). – К.: Міленіум, 2017. – 418 с.
3. Іваницька О.П. Зовнішня політика країн Західної Європи та Північної Америки у постбіполярний період (1990-і – 2000-і роки). – К.: Слово, 2012. – 720 с.
4. Іваницька О.П. Історія міжнародних відносин (друга половина 1940-х – 1990-і роки). – Вінниця: Нілан-ЛТД, 2016. – 732 с.
5. Іваницька О.П. Новітня історія країн Європи та Америки (1945-2002). – Вінниця: Фоліант, 2003. – 560 с.
6. Лебедева М.М., Цыганков П.А., Дробот Г.А., Слива А.И., Митева В.В., Хлопов О.А. Международные отношения. Теории. Конфликты. Движения. Организации: Уч. пособие. – М.: Инфра-М, Альфа-М, 2009. – 320 с.
7. Локальні війни та збройні конфлікти другої половини ХХ століття (історико-філософський аспект) [Текст] / О. І. Гуржій [та ін.]. - К. : Знання України, 2006. - 356 с.
8. Міжнародні відносини та зовнішня політика 1980-2000 роки. – К.: Либідь, 2001. – С. 484-541.
9. Орлова Т. В. Історія нових незалежних держав: Postsovieticum: навч. посіб. – К.: Знання, 2010. – 487 с.
10. Перепелиця Г. М. Генезис конфліктів на посткомуністичному просторі Європи; Національний ін-т стратегічних досліджень при Президентові України. - К.: Стилос : ПЦ „Фоліант”, 2003. - 254 с.
11. Перепелиця Г. М. Конфлікти в посткомуністичній Європі; Національний ін-т стратегічних досліджень. - К. : ПЦ „Фоліант”, 2003. - 432 с.
12. Перепелиця Г.М. Україна – Росія: війна в умовах співіснування. – К.: Стилос, 2015. – 880 с.
13. Рущенко І. П. Російсько-українська гібридна війна : погляд соціолога : монографія. – Х.: ФОП Павленко О. Г., 2015. – 268 с.
14. Ткаченко В. Росія : ідентичність агресора : монографія. – К.: Видавничий центр „Академія”, 2016. – 256 с.
15. Фельштинський Ю. Третя світова : Битва за Україну/ Юрій Фельштинський, Михайло Станчев. – К.: Наш Формат, 2015. – 408 с.
16. Херпен М. Х. Ван. Війни Путіна. Чечня, Грузія, Україна : незасвоєні уроки минулого. – Х.: Віват, 2015. – 304 с.

Допоміжна

1. Восток/Запад: Региональные подсистемы и региональные проблемы международных отношений: Учебное пособие. – М.: Московский государственный институт международных отношений (Университет); «Российская политическая энциклопедия» (РОССПЭН), 2002. – 528 с.
2. Головченко В. І., Тамм А. Є. Міжнародні відносини і зовнішня політика країн Центральної та Східної Європи (середина 40-х – середина 90-х рр. ХХ століття) : навчальний посібник. – Харків: ІСМВ „ХК”, 2001. - 114 с.

Локальні та регіональні конфлікти в постсоціалістичних країнах Європи, 055 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії

3. Гуськова Е. Ю. История югославского кризиса (1990-2000). – М.: Русское Право/Русский национальный фонд, 2001. – 720 с.
4. Локшин Г.М. АСЕАН и территориальные споры в Южно-Китайском море // Юго-Восточная Азия: актуальные проблемы развития. – 2013. – №20. – С.17-39.
5. Мартынова Е.С. АСЕАН и территориальные споры в Южно-Китайском море: новое обострение старой проблемы // Россия и АТР. – 2014. – №3. – С. 150-162
6. Мельничук І. М. Інтеграційні проекти Російської Федерації на пострадянському просторі. – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2015. – 400 с.
7. Міжнародні відносини в Азійсько-Тихоокеанському регіоні після Другої світової війни [Текст] : курс лекцій / В. І. Головченко [та ін] ; Інститут міжнародних відносин Київського ун-ту ім. Тараса Шевченка, Інститут сходознавства і міжнародних відносин "Харківський колегіум". - Х. : [б.в.], 1999. - 132 с.
8. Сапсай А.П. Участь ЄС у врегулюванні конфліктів на африканському континенті [Електронний ресурс] / А. П. Сапсай, М. К. Манташян // Гілея: науковий вісник. - 2013. - № 72. - С. 921-927. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya_2013_72_180
9. Системная история международных отношений в четырех томах Т.III. 1945-2003. – М.: Научно-образовательный форум по международным организациям.
10. Современные глобальные проблемы мировой политики: Учеб. пособие для студентов вузов / Под ред. Лебедевой М. – М.: Аспект Пресс, 2009. – 256 с.
11. Современные международные отношения и мировая политика: Учебник / Отв. ред. А.В. Торкунова. – М.: Просвещение, 2004. – 991 с.
12. Войны и дипломатия. Арабо-израильский конфликт в XX веке [Текст] / А. Д. Эпштейн. - К. : Дух і літера, 2003. - 216 с.
13. Яровий В.І. Новітня історія Центральноєвропейських та Балканських країн. XX століття: Підручник для вищих навчальних закладів. – К.: Генеза, 2005. – (816 с.). – С. 646-789.